

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

QUADRET VALENCIÀ

—Pero, ché, ¿tan mateix es veritat que per las vostras venas hi corre sanch del Cid?...
—Sí que n' hi corre, pero, veurá vosté; desde 'l Cid ensá ¡hem begut tanta horxata de xufas!...

LA CARICATURA AL EXTRANJER
Un negoci que s' espatlla

—Merry del Val, estem perduts!... Ab aquesta malehida invenció del aeroplá, la gent, per 'nar al cel, ja no 'ns necessitará per res á nosaltres.

(De L'Asino)

PUNT per punt, sense 'l més petit contratemps ni omisió de cap mena, s' ha complert el programa del Homenatge que Catalunya ha dedicat á l' Angel Guimerá.

S' ha volgut, per alguns, donar á aquestes festes matís polítich; matís que, naturalment, varia, segons sigui aquest ó aquell el definidor que 's cuyda de descobrirlo.

No entrarem nosaltres en aquest terreny. Lo que sí dirém es que las festes, malgrat el seu caràcter de semi-improvisació, han sigut nobles y magníficas y que, apart del goig que á tots han degut causarnos, d' ellas se 'n desprén una lliçó que mereix ser aprofitada.

Massas inmensas, atretas unas per la belleza y la justicia del pensament, portadas altrás per la obediencia que deuen als seus jefes, s' han mogut en en aquesta jornada maravillosa. Forsas evidentment antagonicas s' han posat de sobte en contacte, y per un sentiment de solidaritat que no 'ls permetia veure altra cosa que l' ideal qu' en aquell moment las unia, juntas han anat á la festa y juntas l' han cantada y han arrodonit el seu éxit portentós.

¿Qué vol dir aixó? Cego d' ánima y d' ulls ha de ser qui no ho sáiga veure.

Vol dir que las diferencias que separan al poble poden y deuen desaparèixer davant del interés comú; vol dir qu' en aquestes diferencias hi ha més interessat artifici que efectiva discrepancia, y vol dir, ademés, que ab unas massas com las nostras tan bonas, tan dócils y de comprensió tan clara, se va á tot arreu y totas las empreses son possibles.

Sí, Dignemho y repetimho perque 'ls que ja ho haurían de saber de memoria no ho olvidin:

Si ab aquest poble tan enmotllable á tot lo sá y digne y tan fácil de dur, no s' ha anat més enllá en el camí de la nostra redempció social y política, la culpa no es del remat sinó dels pastors que 'l guían... Y al bon entendedor...

L' incident franc-alemany de Casablanca que per uns dias, mesos enrera, posá en serio perill la pau del món, acaba de ser resolt pel tribunal arbitral de la Haya ab una senzillés encantadora.

No hi ha apenas necessitat de recordar els fets ocorreguts.

Uns quants minyóns, no alemanys, que servían á Fransa com á soldats en la legió estrangera varen desertar. Al volguer el cónsul d' Alemania á Casablanca ampararlos, tropassá ab l' actitud de las autoritats francesas que, prescindint potser de las consideracions degudas al agent consular d' una nació amiga, varen apoderarse dels desertors y 'ls posaren á l' ombra.

Y ja hi varem ser. El chauvinisme alemany cregué arribada l' hora, ab tanta impaciencia esperada. L' esperit del 1870 despertá irritat. La guerra, la terrible guerra, semblava inevitable... Pero contenint els uns y 'ls altres el seu impuls agressiu y imponente per un moment la rahó, se demaná al tribunal de la Haya la solució del pavorós conflicte.

Y la solució, alegre ritornello de la cansó de la pau, ha vingut, clara, fácil, sense deixar sobre las páginas de la sentència restos de vensuts ni baba de vencedors.

«Per una part—diu el fallo en els seus párrafos més importants—el secretari del consolat alemany de Casablanca va cometre un grave error y procedí injustament al donar assil en un barco del seu país á varis desertors de la legió estrangera francesa que no eran alemanys.

»En aixó no hi té cap culpa el cónsul alemany ni als agents del consolat que varen obehir ordres superiors. El cónsul va cometre una falta, pero no intencionadament, al firmar el salvocondute que li fou demanat. Encare que 'ls desertors haguessin sigut alemanys, no tenia dret el consolat alemany á prestalshí protecció, donadas la índole y las circunstancias del cas.

»Per altra part, las autoritats francesas varen procedir injustament al no respectar la protecció que 'l cónsul alemany exercia sobre 'ls desertors...

»Las dec araciones formuladas per las duas parts no son, donchs, atendibles.»

Y... s' ha acabat el sarau.

»Veyeu de quina manera més senzilla y barata s' evita una guerra?

Ab quinze ratillas de prosa, ben aplicadas sobre las parts adoloridas, n' hi ha prou.

PIE-PAE

Aquets darrers dies s'ha parlat al Congrés d'Espanya de si l'esquerra catalana accepta o rebutja en conjunt, tal com ha quedat, el projecte de Règim Local.

Per la part que 'ns toca, com a catalans i com a esquerrans, nosaltres volem dir ben alt:

—El rebutjem!

Preferim que no s'implanti a que s'implanti tal com és.

Una lleugera descentralisació condicional i hipotètica no 'ns pot fer transigir mai amb atacs tant greus i positius a la democracia com el vot corporatiu municipal i el colégi únic provincial.

Que s'esborrin del projecte aquestes dues coses, i aleshores, malgrat tenir-hi molt poca confiança, direm:

—L'acceptem!

Contra l' esquerra

L nostre ilustre company don Gabriel Alomar ha senyalat el fet anómalo de que actualment els elements directores del partit lerrouxista dirigeixin preferentment els seus atacs contra las forsas de l' esquerra catalana, que tan brillant paper representaren en las eleccions municipals barceloninas del día 2 de maig. Sembla, lògicament, que 'ls radicals haurían de tenir com á principals enemics en las llyuets polítiques als grupos dretistes, y especialment als regionalistas de Barcelona, la més poderosa forsa de dreta que aquí existeix. Y, malgrat aixó, ara accentúan la seva violenta hostilitat contra l' esquerra, contra la potent agrupació dels elements autonomistas republicans de Catalunya.

Desde 'l punt de vista de las ideas, l' actitud dels radicals es realment il·lògica. En quant á principis polítichs, en quant á aspiracions d'ideal, la inmensa majoria dels homes de l' esquerra catalana van tant enllá y potser més enllá que 'ls mateixos lerrouxistas. En Gabriel Alomar, en aquestes mateixas planas, ha desafiat als lerrouxistas: «Digueume—ha escrit—totes les vostres afirmacions radicals. A veure si deixaré de subscriure'n una sola.» Lo mateix que l' Alomar podem dir nosaltres, y tota la joventut coratjosa de l' esquerra. Y encare podem dir més. Podém dir als lerrouxistas: «Nosaltres compartim tots els radicalismes, tots els veritables radicalismes vostres. Pero vosaltres no compartiu alguns radicalismes nostres. Vosaltres sou militaristas ó en feu. Vosaltres sou patriotas patrioters, ó en feu. Vosaltres poseu la vostra dignitat d' homes lliures als peus d' un ideal. ¿Ahónt es, donchs, la vostra superioritat radical?»

No: la superioritat radical dels lerrouxistas sobre l' esquerra catalana no es enloch. Els lerrouxistas s' ho creuben de debó que ells son més radicals que nosaltres, y s' enganyan llastimosament. Ells se fan la ilusió d' ésser molt radicals perque cridan molt, perque insultan y amenassan, perque practican el matonisme, perque saben manejar els garrots y las pistolas Browning, perque 'ls seus periodistas exhibeixen en els periódichs seus totas las paraulas lletjas y brutas que de las escombrarias del léxich groller van triant... Mes tot aixó no es radicalisme. Tot

aixó (y perdonin els lerrouxistas que 'ls ho digué) es mala educació.

Pero si en el terreny de las ideas no té justificació la campanya antiesquerrana dels radicals, en cambi se li troba una explicació en el terreny de las convencions de partit. Els radicals no combaten á l' esquerra per tebia ni per moderada. La combaten perque es una amenassa, una gran amenassa pera la seva agrupació. En efecte: l' esquerra aixeca enlayre, en quant als principis de llibertat, la mateixa bandera que 'ls radicals, pero més neta; l' esquerra planteja la qüestió en un terreny que invadeix per complert el terreny seu, els lerrouxistas veuen en aixó un perill formidable. Veuen el perill de que l' esquerra catalana, tan radical y tan republicana com ells, pero més seria qu' ells, els hi prengui una part de la seva gent, tot just la part més vallosa y sana. En una paraula: els radicals tenen por de perdre la parroquia.

Es aquest perill, es aquesta por, lo que 'ls fa atacar tan fora de rahó á l' esquerra. Els capitostots del lerrouxisme han vist alsarse inesperadament 25,000 vots de l' esquerra davant dels seus 33,000, y han comprés que un desplaçament de 8 ó 10,000 vots sens á favor de l' esquerra, avuy encare en formació, faria triomfar en unas altrás eleccions á l' esquerra per damunt del lerrouxisme. Es clar: als radicals no 'ls hi pendrà pas vots republicans la Lliga, ni 'ls carlins, ni 'l Comitè de Defensa Social. L' esquerra sí que 'ls hi pot pendre. Es qüestió de competència. Aixó ho explica tot.

Que també 'ls homes de l' esquerra sápigán comprendre aquesta possibilitat d' arrencar de sota las banderas rebregadas del lerrouxisme á la part sana que encare hi ha. Fem feyna positivament radical y reformadora, ab tant seny com audacia, y ja veureu com anirém arrencant del lerrouxisme trossos vius de multitud, assegurant així la definitiva victoria de la Llibertat y de Catalunya.

FULMEN

CROQUIS

Festa d' amor

Acariciada pel oreig marí que besant en silenci la montanya puja del fons, la multitud espera que l' estatua de 'n Manelich sigui descuberta.

Y quan en Guimerá, el pols agit y 'l semblant pàlit d' emoció, mostra al fi á plena llum la robusta imatge del fruit de la seva imaginació portentosa, un senyor dirigeix la paraula al poble apinyat en la verdejant explanada.

La festa es d' amor. Y 'l senyor, qu' es un dels directores de la festa, diu totas aquestas cosas:

«La má del home sols serveix pera matar las rosas que la Naturalesa cria...»
«Hi ha llops ab figura d' home...»
«El poble generós sempre, desperta ab sa ingénita fieresa...»
«Els homes serens jutjan ab severitat al qui mata á un altre home...»
«Hi ha homes aparents que son llops...»
«La ciutat farà ciutadans que no serán llops y ciutadans que no mereixerán ser estrangulats...»
¿Heu sentit?
Homes que matan... llops ab figura d' home... fieresas ingénitas... estrangulacions... sanch...»

La festa es festa d' amor.
Pero, pel llenguatge qu' en ella s' usa, ¿oy que no ho sembla?

STOP

Carta a un jove obrer

I avui parlaré per tu, bon amic, en qui jo crec que hi ha tota la força de Catalunya venedora. Avui jo parlaré per tu, ja que't veig consagrar llastimosament el teu esforç fecond a una causa d'odi frenètic, sense cap profit.

A l' hora en que vares decidir la teua actitud política, tu digueres: a una part ells, els burgesos de tota mena, am tota aqueixa serie de principis i d'interessos on jo i els méus no hi tenim part; i a l'altra banda nosaltres, els obrers, treballant per la consecució d' un únic ideal: l' adveniment de la nostra hora, una venjança sonada, i després... la boirosa i vaguissima instauració del temps novell. A qui hem de seguir? Al més cridaire, al més violent, sense mirar si la seua violència se conforma am la seua conducta de cada día. La bandera més vermella sía la nostra!

I bé, jo vinc a parlar-te avui, bonassament, des d'aquestes pàgines. ¿Crens que jo puc enganyar-te mai, fer servir mai la teua noble figura, d'instrument pera causes extranyes a la teua propia emancipació? Jo vinc a parlar-te invocant la confraternitat de les nostres dues missions paraleles, l' escriptor i l' operari, com si diguesses el còs i l'ànima de totes les revolucions.

Tu has pensat massa, fins avui, en la teua tasca de negació, i massa poc en la d'afirmació. Figura't, per un moment, qu' un cop de sort te dona el poder de transformar aquesta societat on vius. ¿Es que ja tens un còs de doctrina preparat pera aqueixa inversió absoluta de les coses? Ah! La força teua es inconcient encara; i hi ha una desproporció massa grossa entre tu i aqueixa Barcelona qu' t' comunica personalitat i vigor. Jo m'extasio (pobre poeta que sóc) entre les vies triomfals de la ciutat nostra; jo'm perdo entre la belleza de lo que'n diríem els seus carrers espirituals, es dir, la seua vida intelctual i poètica, la formulació categòrica de les seues voluntats nacionals i polítichs; però no veig la potencia obrera qui correspondria a tal ciutat. L'exèrcit d'operaris trascorre entre les avingudes magnífiques; però no hi ha una concienca de missió futura en aquelles masses. Barcelona, ciutat mediterranea, empori fort, centre de comunicacions, hereua d'una tradició industrial i republicana; Barcelona, dreta sobre la mar am la filosa dels Paladis, no ha organísat les seues unions obreres com els maçons de la Catedral pera edificar...

Es dolorós dir-ho. Però Madrid (tan inferior a Barcelona com a sentit polític) té una superioritat damunt Barcelona en quant a concienca proletaria. Allà aixó que s'en ha dit anarquisme (qui ha causat a Barcelona molt més perjudicis espirituals que materials) no ha conseguit arrelar. En cambi l'única agrupació seriosa entre els partits castellans es el socialisme. Ja altres vegades he tingut ocasió de referir-me a la conducta dels socialistes madrilenys com a model colectiu. Ni aquella bogeria de les darreres guerres els despertá l'instint de la raça sota la nova naturalesa donada per l'ideal comú; ni els frenesís del vell republicanisme espanyol han conseguit mai arrastrar-los entre la comparsa de les manifestacions a l'estil de l' d'en Sol i Ortega; ni, en una paraula, el lerrouxisme madrileny els ha englobat en la seua colaboració.

Anem a veure. Barcelona, com a cap de Catalunya, té, devora el seu ideal polític categòricament republicà i esquerrista, un ideal d'afirmació de sí mateixa, com aspirant a tenir una firma davant el món. I vosaltres os dièu: «aixó està fora de tots els nostres interessos. Nosaltres no hi tenim part. Es cosa burgesa. La nostra ànima n' es ausent.»—I bé: ¿es que la força, la veu, la paraula, l'esperit de la ciutat nostra poden ésser coses indiferents pera els qui tenen de concórrer amb ella a la constitució de l'interciutadisme universal? Mirèu: el catalanisme, com a força política, va començar per ésser l'expressió d'uns interessos de dreta, avui integrats casi plenament dins el partit conservador espanyol. Seguí després per assimilar-se la mesocracia menestral, el republicanisme doctrinari, l'intellectualisme jove orientat en sentit radical. I vosaltres ¿no comprendreu l'interés qui os porta naturalment a seguir aqueixa evolució progressiva, i a aprofitar en favor vostre aqueix ideal poderós, fent veure que la voluntat de Catalunya se dirigeix exclusivament a obrir els braços a les darreres emancipacions, que

son les vostres? I si una part d'aquesta intel·lectualitat qui senyala avui l'iniciació del tercer moment de catalanisme no desitja altra cosa que col·laborar amb vosaltres, ¿vosaltres no l'aprofitareu per unir les dues forces qui són les dues Barcelones, les dues Catalunyes, i refermar la superioritat política catalana dins Espanya per una superioritat de sentit social?

Vosaltres ademés, fins avui, havèu apoïat una agrupació qui té en la seua història concomitancies entutjoses amb els qui han encadenat el pensament de l'escriptor català, sometent-lo a una Inquisició de novella forma. I vosaltres os dièu els portadors de les noves llibertats! ¿Es que la nostra submissió sota el pes de la llei d'acer, es inferior de mena a la vostra submissió sota el pes de la llei d'or? ¿Es que la tirania de les forces oficials, la tirania política, es cosa més tolerable que la tirania de les forces patronals, la tirania social?

Reflexiona, amic meu, totes aquestes coses. I després... després, obraras en conseqüència. Jo, desde les meues fileres, t'espero sempre. I no t'espero amb el designi de que tu acceptis simplement el bateig de l'ideal nostre; sino pera que tu meteix ens renovis a tots, i vessis damunt el cap nostre les aigües novelles, i imprimeixis sobre nosaltres el segell de la teua personalitat.

GABRIEL ALOMAR

DESPRES DE L'HOMENATJE

L'urpa enfonsada dins del negre pit, el horrible rostre encós, congestionat, l'ull carbuncolós brillant com un esclat elèctric que escorcolla dins la nit;

l'Enveja, avuy, jòh Poeta! de despit son propi negre cor ha trossegat de veure lo feu nom al cel alzat, ta gloria ja arribada al infinit...

Que, quan entusiasmat i satisfet, un poble enter a l'Homenatge acut sense que desafi ni un sol mot,

l'Enveja, ó el diable, ben bé pot davant l'hermosa realitat del fet trovarse mal en sa important salut.

E. VILARET

La tasca de la Diputació

ixis com hi han personas de-bé, pacíficas, honestas y reposadas, que s'empenyan en semblar pinxescas, viciosas y bullangueras, també hi han corporacions tranquilas, treballadoras y serias que fan tot lo que poden pera apareixer davant el públic com a revoltosas, inútils y ridículas. La Diputació Provincial de Barcelona n' es un exemple.

El dilluns a la tarde va reunir-se la Comissió especial d'interessos agricolas que presideix nostre amic Serra Constanós. D'aquesta comissió forman part diputats de diverses procedencias y personas de distintes opinions polítiques. Va ocupar-se la comissió d'una pila d'assumptos importants y especialment del perill greu que corren els contribuents de la provincia si fa el catastro una empresa particular, y de la necessitat de que ho fagi la Diputació. La reunió fou cordialíssima y els projectes allí esbossats se traduirán en fets profitosos pera els interessos de la Provincia.

El dematí dels dimars va estar tres horas reunida la Comissió de Foment. Ningú haguera conegut en aquella reunió quins eran de l'esquerra ni quins de la dreta. Tots els diputats que forman part de la comissió estudiaven ab interés els dictámens, donavan llealment la seva opinió, discutían ab serenitat els assumptos en que hi havia divergencia d'opinions, y a la propera sessió de la Corporació Provincial anirà la copiosa tasca qu' en profit dels interessos provincials va dur a terme la Comissió de Foment.

A las tardes del dilluns y dels dimars s'havien reunit els individus que componen la Comissió Provincial. Hi figuran carlins, regionalistas y republicans de tota mena. Totes las qüestions sotmesas a un judici foren discutidas ab la major cordialitat y resoltes ab una imparcialitat y un esperit de justicia admirables.

Donchs, bé; aquelles mateixas personas qu' en la solitud d'aquellas saletas tranquilas discutían pacíficament y se tractavan, no tan solsament ab la més exquisida correcció, sino fins ab la més coral de las amistats, a la sala de sessions, davant d'un nombrós públic, el dimars a la tarde discutían ab passió, s' increpavan durament, lleansavan violents insults y donavan l'espectacle poch edificant de perdre el temps en disputas inútils.

Es clar que convenia aclarir unas paraulas ditas ab censurable lleugeresa pel senyor Sostres y convertidas per la malicia d'uns quants llenguts en injusta acusació contra els diputats de l'esquerra; naturalment qu' era precís aclarir una pila de coses falsejadas per alguns dretistas habilidosos; es justificable que l'esquerra volgués remarcar la grossa errada comesa per la dreta al portar a la vis-presidencia al senyor Sostres, però tot aixó podia y debia ferse ab serena severitat, y la dreta culpable havia de sofrir las conseqüencias, de la seva errada, sense apelar a calumniosas insidias y a violentas actituds pera defensar lo que no blemente no té defensa.

No, la Diputació Provincial no es la corporació bullanguera que va veure el públic y la premsa a a la sessió del dimars prop-passat, disputant durant

dos horas una qüestió política y empleant quinze minuts en l'aprobació d'uns cinquanta de dictámens; la verdadera Diputació provincial es a las comissions, silenciosament recullidas en las tranquilas saletas de l'ala del edifici oposat a la sala de sessions, y treballant ab serenitat, ab armonia y ab bon desitj en la preparació, estudi y confecció dels profitosos dictámens que després, pel compliment d'un pur formalisme, s'aprovan a correccyta en las sessions ordinarias.

En aquesta tasca es en la que s'ha de fixar l'opinió, perdonant a la corporació provincial la tonteria de imitar a n'aquellas personas pacíficas, honestas y reposadas que s'empenyan en semblar pinxescas, viciosas y bullangueras.

JEPH DE JESPU

PER 206 vots contra 13 va aprobase el dimars al Congrès una llei en virtut de la qual queda decididament establerta a Espanya la Instrucció obligatoria.

Obligatoria. ¿Se n' han enterat?... O-bliga-to-ria.

L'acort de la Cámara popular es verdaderament trascendental y mereix que la trompeta de la Fama l'esbombi per tot arreu ab tochs de patriótica alegría.

Pero...

Pero, com que pera implantar la Instrucció obligatoria s' necessitan diners que'l Govern no té... perque se 'ls gasta en barcos y altres cosas;

Com que careixem d'edificis ahont las escuelas puguin instalarse;

Com que a Espanya no hi ha mestres capassos de dirigir aquestas escuelas,

Resulta que la llei aprobada el dimars pel Congrès es lo mateix que un pegat en un banch.

Y fins es probable que dintre de quinze ó vint anys, per 206 vots ó potser més, el Congrès que llavors existeixi, torni a decretar altra vegada l'establiment de la Instrucció obligatoria...

Sembla que'l Govern, defensantse dels cárrechs que algú li ha dirigit per no haver pres part en l'Homenatge a n' en Guimerá, diu que si no va assistir a la festa va ser perque no varen convidarli.

¡Valenta excusa!

Jo a n' ell no l'he convidat pas may a ferme esquitxar la contribució.

¿Per qué, donchs, cada trimestre vé a cobrármela?

Promet revestir excepcional importancia el Congrès Agricol, que organiat per la Federació Agrícola Catalana-Balear, se celebrará demá diumenge, dilluns y dimars a Tarragona.

La companyia del ferrocarril concedeix grans facilitats y ventajitas als que vulguin assistirhi, que segurament serán tots els qui s'interessen per las vitals qüestions qu' en el Congrès han de tractarse.

Agrahim l'atenta invitació que'l president de la Junta organisadora ha enviat a LA CAMPANA.

Si la vaga dels escombriayres no fos vituperable per otras rahons que ara no volém puntualisar, ho seria quan menos per la tremenda inoportunitat ab que ha sigut plantejada.

Mentres Barcelona, vestida de gala, celebrava la festa de la poesia en honor del gran Guimerá, ¿a qui se li ocorreix deixar las escombrarias al mitj del carrer?

Nosaltres no volém fer judicis temeraris, pero casi jurariam que 'ls vaguistas tenen per conseller a don Teodoro Baró.

Sóls ell, que ha escrit *L'hort de'n Xurruvecu*, es capás de inspiralshi una acció tan prosaica com la que'l diumenge varen cometre.

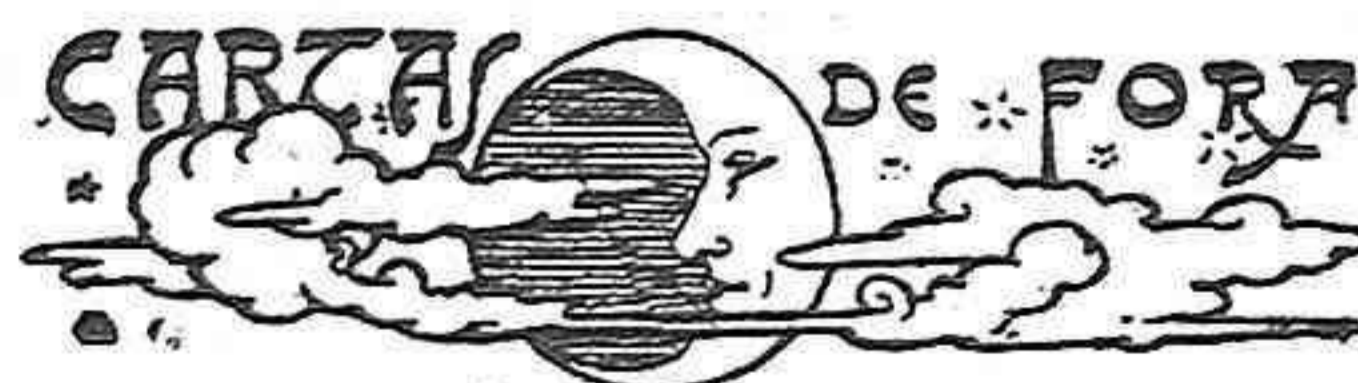
Cuba va emanciparse de la tutela d'Espanya. De lo que no s'ha sapigut encare emancipar es de las malas costums que 'ls espanyols varen introduhirhi.

Ultimament el Govern ha autorisat las corridas de toros, prohibidas durant la presidencia de l'Estrada Palma.

Y ja s'anuncia que a la major brevetat se restablirà la lotería, suprimida també pel mateix president.

Si a la patria del cacau hi ha algun bon ciutadá que 's recordi de la música de *Madame Angot*, magnífica ocasió es aquesta pera cantar aquella cansoneta famosa:

¿Y para ver tal situación se armó la gran revolución?

MANRESA, 18 de maig

El passat dissapte, ab motiu de celebrar la festa els pagesos de aquesta ciutat, y volguent tots que resultés de primera, varen tenir la enrabada del sigle y tot per culpas del mossén que va fer el sermó, dedicat al sant. Tots esperavan de aquell faldilletas negres que digués cosas may vistes, y aixís va ser: puja dalt del bugadé y al cap del cinch minuts semblava que per la boca de aquell baladrer haguessin de tornar a tenir inundacions; y tot contra els pagesos; de disbarats, els en va arribar a dir, que eran uns ignorants y que no havian de sapiguer de lletra perque els que en sabén sols els serveix per llegir novelotas y paperots dolents, y altres besties que es imposible recordar.

Pagesos: preneu exemple y recordeusen de la manera que us ha posat el *chinitu* y aneu treballant sense instruhirvos, com dtu ell, que aixís no veureu may que vosaltres per guanyar un tros de pa teniu que estarvos tot el día al sol treballant com negres, per mantenir aquestos

tranquils que, segons la doctrina de aquell Déu que predican, que anava descals per redimirnos, s'están fent riquissims sense fer res.

VILÓVI (Girona), 24 de maig

Es una vergonya lo que passa a n'aquest poble. El día 18 d'aquest mes va pendre possessió del cárrech de sustituta de la mestra pública, la senyora Agna Vilar, d'uns xeixanta cinch anys d'edat y superiora del convent de llana que tenim instalat en aquesta població.

Fa cinch anys que aquesta *madre* havia sigut nombrada pel mateix cárrech, pero l'arcalde don Manel Cornellá, junt ab altres, va conseguir fer anular el nomenclament elegant que aquesta senyora tenia més edat que la mestra retirada; pero ara, el mateix senyor Cornellá, arcalde, ab molt gust li ha donat possessió.

Convé fer constar que la monja sustituta té deu anys més que la mestra sustituhida, y també convé fer constar que a l'acte de donarli possessió no varen assistirhi tres personas de la Junta d'escola perque no hi varen esser convidadas.

¿Qué n' ha fet, senyor Cornellá, d'aquellas prédicas y fullas en las que 'ns deya que tan estimava al poble y que tan procurava pel bé comú? Perque ha de saber que'l poble es contrari d'aquesta vergonya.

Y de la conseqüencia ¿qué n' ha fet? Ja 'ns ho pensavam que vosté era el mismo perro con distinto collar. Per avuy, prou.

GUSPIRAS

Zaragossa?... Alló es un níu de gent revolucionaria.

Barcelona?... Fins els gats tenen sanch republicana.

Valencia?... Jamay s'ha vist població més avansada.

Sin embargo, succeixeix

—veyeu si la cosa es rara—

que a Zaragossa la fiera,

y a Barcelona la brava,

y a Valencia la terrible,

la rebelde, la indomable,

quan don Dallonsas hi va xicha y grans, tothom l'aclama,

y'l festeja y l'obsequia...

¿Qui'l entén aquest miracle?

Segons noticias que semblan tenir bastant fonament,

las Corts quedarán tancadas a primers del mes que vé.

¡Tan de bo que'l rumor públic a la fi resultés cert!

En Dato descansaria...

y'l pobre país també.

Totas las funcions gratuitas que als teatros s'han donat ab motiu del Homenatge al nostre gran Guimerá

s'han vist—dín—favorescudas ab uns plens fenomenals.

¿Hont son, donchs, aquestas babiecas que van per aquí afirmant que'l teatro es cosa morta,

que'l públic no hi vol anar?

Anuncieu funció gratuita de vers, de prosa ó de cant y per gran que'l local sigui,

¡ja veureu com s'omplirà!

Ara sí, germans caríssims, que resoltament ell vé.

Ho diuen tots els periódichs, ho certifica *El Progrés*,

ho asseguran els conspicuos, ho confirman els tinents...

¡Ell vé! Sí; ell vé; no duptarho.

—Pero bé, aquest ell ¿qui es?

—¡Vaya una pregunta tonta!

Donchs ¿qui ha de ser sinó ELL?

Pelegrí que vens de Roma,

digam ¿com ha anat aixó?

—¡Requetebé!... Hem vist al papa que 'ns ha rebut molt cofoy.

¡Hem contemplat una estona, li hem regalat entre tots una pila de pessetas,

y ell, amable y generós, ens ha donat...

—¿Sí? ¿Qué? Explicamho.

—¿La mar de bendiccions.

Que si en Sostres té una historia qu' en vritat no vesteix gens,

que si la vis-presidencia corresponia a en Gubern,

que si existeix una carta, que si en rigor no existeix,

que si aquest va soltar prendas, que si ningú ha soltat res,

que si naps, que si escarolas, que si rojos, que si verts...

Aquests son els grans problemas que avuy ocupan el temps dels vehins d'aquella casa

qual porta principal vé al davant «frente per frente» de la del Ajuntament.

Durant tres ó quatre días (noticia en vritat extranya)

en lloch hi ha hagut crits ni tiros.

Caballers ¿aixó es Espanya?

C. GUMÀ

L'alegría que s' queda

DIUMENGE, a plena llum, sota un sol esplendorós, en mitj de la més espayosa de las nostras plassas públicas, va tenir lloch l'Homenatge a n' en Guimerá.

La glorificació del poeta es feta; y es feta, podem dirho ben alt, per obra y gracia de las virtuts cínicas d' obrers y menestrels.

La consagració ha sigut purament civilista y democrática; de poble a poeta, qu' es com si diguessim de poble a poble, donchs el Mestre ha sortit y s'ha fet entre'l poble.

El govern espanyol no s'hi ha associat pera res a la magna festa del esperit catalá, sintetisat en la persona de nostre dramaturg, gloria mundial y orgull de la nació que l'ha vist neixer. No s'ha dignat cursar un miserable telegrama de adhesió al acte. No ha tingut la delicadesa d'enviarnos, per paquet postal, ni un trist ministre. Y aixó que'n tenim algú que se'n mor de ganas, de venir a descubrirnos. El d'Hisenda mateix, en Besada, hauria acceptat gustós una tal designació representativa; de passada hauria visitat la hermosa é industrial Barcelona, perla del Mediterráneo, que ain no conoce.

Com a representant de la corte y villa no havém tingut d'hoste aquestos días sinó a un *chulo* literari, en López Silva, poeta dels *Barrios Bajos* y autor de género chico.

No havém de calificar de desconsideració lo qu' es sòls resultat de la crasa ignorancia dels nostres governants.

Ja es molt—pensar algú—que en Maura, trobantse ab el quefe del Estat tan aprop de Catalunya, no hagués atinat en l'efecte teatral que pera certs elements hauria constituït la presencia de alts personatjes en aquella hermosa pasqua de la poesia.

Els que aixís pensin, ignorarán, de segur, que don Antón es un gran psicòleg oportunista, coneixedor de las ocasions propicias; y que, quan ha obrat del modo que ho ha fet, es perque ha comprés que'l moment no era'l més a propòsit.

Oh, y ell!

Hi té tanta experiencia, en aquest ram d'escenografía, l'ilustre mallorquí!

Está tant tip y cuyt de venirmos a representar ab éxit *L'alegría que passal...* L'alegría que passa entre mocadoretos de seda al vent y virolaynas de maniquins oficials...

Pero, aquest cop, ha sigut l'alegría que s' queda, la nostra; l'entusiasme, que vessant del pit de cent mil personas ha inundat el cor de Catalunya ab benéfica ruixada de germanor, de civilitat y de cultura patrias, ha retornat a nosaltres mateixos, com una feconda reintegració. Havém expandit festa, alegría... y alegría y festa restará en els cors dels catalans pera temps infinit.

Els papers de la comedia s'han cambiat per complet. Ara es el poble; el nostre poble conscient qui diu a la gent del carrer ministerial, als clowns tristos de la patrulla de'n Maura:

—¿No haven volgut anegarvos en el sant amor de la multitud?... Pitjor per vosaltres... Saltimbanquis pasturant terrossos: No'n tastareu de poesia!... Vos condemno a prosa eterna!

JOAQUIM AYMMÀ

La vaga dels postiers a Fransa

LA famosa vaga dels postiers ó empleats del ram de comunicacions de Fransa, que tant ha fet parlar a la premsa francesa y a la de las otras naciones, ja está acabada. Potser seriam més justos dihent que no's va comensar. En efecte: la vaga fou més nominal que real. No's pot dir, en veritat, que hi hagi vaga quan segueixen treballant el noranta per cent dels obrers ó empleats als quals la declaració de vaga afecta. Y es aquest el cas dels postiers a Fransa.

Un examen seré de la qüestió demostra qu' en las reclamacions dels empleats de comunicacions hi ha una bona part de rahó, sobre tot en lo relatiu al estatut de funcionarios que'l Parlament tenia entretingut feya alguns anys. En otras cosas, en lo del director general M. Simyan especialment, la rahó dels postiers resultava més duptosa. Posteriorment s'ha demostrat que 'ls empleats de comunicacions son uns dels que més milloras han obtinguts en els darrers anys y que la seva situació actual es forsa millor que la de la majoria dels altres empleats del Estat. El ministre M. Borthou ha declarat a la Cambra, y ha quedat en peu, qu' en poch temps ha pujat de vintitres milions de franchs el capital del pressupost destinat als postiers.

Mes las qüestions pendents entre 'ls empleats y l'Estat podían haverse arreglat amistosament, serenament. Sempre n'hi ha de divergencias y dificultats entre colectivitats y entre personas, y molt més quan se tracta de la perillosa qüestió social. Quan hi ha llealtat y seny per abduas parts s'evitan las topadas violentas. Pero devegadas algun dels contrincants té ja la deliberada intenció de provocar aquestas topadas, y alashoras la situació devé difficilísima.

«Quan un no vol, dos no's barallen», diu la dita. Aquesta dita, com tantas otras, es ben poch exacta. En la immensa majoria dels casos resulta que dos se barallen perque un ho vol. Ab tota sinceritat hem de manifestar la nostra impresió personal y es qu' en la qüestió dels postiers el conflicte s'ha produhit contra la voluntat del govern d'en Clemenceau y per obra y gracia de las maniobras d'una petita part

La vaga dels escombriayres

L' Arcalde, ocupant el lloch que li correspón.

bullanguera de sindicalistas militants. Tot se podia bonament solucionar; mes els agitadors professionals, els professors de la célebre *gimnástica revolucionaria*, no han volgut una solució d'amichs. S'estimaren més portar las cosas al terreny de la violencia, del ultratge públich. Y alguns *postiers* comensaren á omplir d'insultes als ministres, aplicant-loshi las més lletjas paraulas; per las cantonadas de París fou enganxat un cartell declarant que 'ls empleats no regoneixian per quefe á M. Simyan. Els principals autors de las injurias foren declarats cessants. Qualsevol altre govern hauria obrat de la mateixa manera. Cal afegir que apareixia evident el propòsit dels agitadors de ferse destituir pera donar pen á novas campanyas y á nous conflictes.

Els *postiers*, en sa quasi totalitat, han vist el joch clarament y s'han negat á servir de comparsas dels

que volen provocar desordres y topadas sense cap finalitat, que sols als reaccionaris francesos podrian afavorir en definitiva. Per aixó 'l noranta per cent d'empleats ha seguit treballant. Lo del estatut ja está llest: el govern ha ultimat aquests darrers días el projecte.

De la vaga general proclamada per la Confederació General del Treball no caldrá ni parlarne. Fracassá en absolut, ferint fundament el prestigi de la C. G. T. La proclamació de la vaga general fou una lleugeresa dels elements tumultuosos de la C. G. T. El secretari de la mateixa, en el discurs que pronunciá á Lens poch avans de donar la C. G. T. el mot d'ordre que ningú obehí, ja digué que la classe obrera francesa no estava avuy en condicions d'empendre ab esperansas d'èxit l'aventura de la vaga general.

D'aquest conflicte els sectaris del obrerisme han volgut treure un cop més la dedució de que la República es enemiga del proletariat. Davant d'aquesta afirmació, M. Clemenceau ha dit á la Cambra:

—Jo dich ben altament que may hi ha hagut á Fransa tanta llibertat com ara. No més hi ha una llibertat que no regoneix el govern radical, com tampoch la regoneixeria un govern socialista: la llibertat de la violencia. Es aquesta la que no 's pot acceptar!—

A. R. y V.

NA tempestat desfeta sorprendé l'altre día en las costas del Cantábrich á una infinitat de barcas pescadoras.

Y... no cal dir lo demés. Com en tals cassos sol sempre succehir, á Guetaria, á Orío, á Mundaca y á Bermeo ja hi

ha á horas d'ara novas viudas que vesteixen de dol y nous orfes que ploran als sers estimats, engolits per las crudels onadas.

Ara nosaltres preguntém:

¿De qué 'ls ha servit á aquells pobres mariners l'haver batejat els seus barcos ab els piadosos noms que orgullosos ostentavan á la proa?

Perque hi ha que advertir qu'entre las embarcacions últimament naufragadas hi figuravan las següents:

Santa Teresa, San Antonio, Sagrada Familia, Santa Lucía y Corazón de Jesús.

Si aquests noms no han de servir de res ni oferir cap garantia als qu' en ells confían, tant se valdrá que pleguem.

Y que, resolta y definitivament declarém insolvents als sants y á la Fé en estat de quiebra.

Ja ho diu la cansó vella:

*Cartas son cartas...
Y las del señor Sostres,
bastos y espasas.*

No tot han de ser malas impresions, al Marroch. Veig que 'n Muley-Hafid ha acabat per obsequiar ab un gran dinar al nostre embaixador senyor Merry del Val.

Y veig, també, ab sorpresa, que, pera celebrar la bona táctica d'aquest diplomátich, el govern el recompensará ab una creu.

No hi trobo el quid; els soch franch.

¿Una creu perque li han donat un gran ápat? Després d'un bon dinar lo que li aniria millor fora una tassa d'alguna herba digestiva...

O aixó, ó una purga que li prepari 'l ventrell per un altre ápat.

¿De modo que 'l gran Pinilla será, al fi, tinent d'arcalde?...
¡Val més un boig conegut,
que una eminencia ignorada!

CORRESPONDENCIA

Caballers: A. Rosich, Benet Nadal Burralló, Joseph Gumá, Blanes, Noi Pipis, Pere Casablanca Sagrera, Jaume Marcé, Noy de Pallejá, Miguel Masallera (a) Escarvat, y Pere Perramón (a) Pollastre: No *cuelan*.

Caballers: E. Gerubern, Un fart y Dropu, Sastre d'espardenyas, R. Mestres (Un dels mirallets), Pere Cortacans (Llegidor de LA CAMPANA), A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona, Paquito, y J. Massaguer S. (Artiller): Arri, poch ó molt.

Caballers: Andreu Grau: La seva poesia consta de vintivuyt versos y dels vintivuyt n'hi han, al menos, vintinou de coixos.—R. Nonato: No s'espanti, que ja madurarán. Lo que no li madurarán, si segueix per aquest camí, son las facultats artísticas.—Mis Tela: Sí, home, sí; després de las llauinas que li varen encolomar al Saló de Cent, no li vindrá d'una més ó menos:

*Ets fill de Tenerife
pero tot el bé que has fet,
ha sigut per Catalunya
que diumenge 't donó un bés...*

Bés... bés, home, bés...—Enrich Misvocas: Ayay, els seus versos, semblan prosa... Envíhi prosa, que potser semblarán versos.—Antón Benaset y Rafel Termes: Pera escriure quatre ratllas, s'han hagut de juntar dugas personas?...

¿Qué farían si haguessin d'escriure l'Anuari-Riera!...—Munigatu: Donchs, vegi, avuy no 'ns ha fet gracia. Varem riure tant, diumenge, á ca la Ciutat, que se 'ns ha agotat per una temporada.—Lot: El xisto está més bé que 'l dibuix.—Carles Lluís: Quan vulgui compendre versos, conti las sílabas, y si no conta las sílabas conti... conti que li sortirà un bunyol.—Fullerachs: Vosté ho ha endevinat: no m'agrada. Y no m'agrada per anodina y defectuosa.—E. Vilaret: Suposo que ja ho deu haver vist publicat... Es alló que 's diu, els bons naps, de calent en calent se pelan.—D. P. Freixa: Senyor meu: gara y barra no han estat may consonants, y rebra y treba, tampoch, y... *figas y ous*, menos.—Joan Brau: Prou versos á n' en Guimerá!... Pensi que 'l pobre senyor s'ofega en un mar de pus poétich y que á la seva edat li pot ser molt dolent... Y si tanta febre tenen d'escriure versos, ¿per qué no 'n dedican uns quants á n' els senyors de la Comissió del Homenatge?—Tulinarru: Massas ratllas pera dir tan poca cosa.—J. C.: Ja n'ha de ser, ja, d'ingrata aquesta senyoreta amiga seva *cuyos pies beso*. Perque, miri que ferli dir ab aquest tó de *rapsode*:

*Sempre está alegre; may plora;
sempre riu i está cantant;
sens sebre que mon cor, per ella,
de tan patir, se va acabant.*

Si se n'enteran els de «La Neotafia» li enviarán un catàlech ilustrat de caixas de mort.—P. Vallespinós y Casas: La idea no 'ns desagrada. Serveixis passar per aquesta Redacció, que 'n parlarém.—Jep Roch: Miri que deixarse pelicular pels de la «Sala Mercé»!... Ni en Graner podia arribar á més, ni en Manelich de la Fusta á menos!—Manel Noél: Sento 'l percans ocoregut... Si aquests caixistas son la pestal!... (Ay, dispensi, volia dir els correctors!)... La poesia d'avuy es aprofitable.—Leandro Gratacós: Es molt sentidet, pero molt ignocentó; aixó, traduhit al castellá, aniria bé per un cuento de 'n Calleja. Pero dels de 5 céntims, eh, que 'ls de 10 ja tenen més *enjundia*.—Un que compra *La Esquilla* desde 'l número hu: De bona gana 'l complauria si m'acabés de decidir. Ab tot, no 's desanimi, que molts cops succeheix que 'ls pensaments s'encuentran que las personas nó.—Rafel Planes y Tolosa: Aprofitaré l'epigrama.—P. V. (a) Albert Rocamora: Veyám que 'ns conta aquest senyor:

*Un día tenint humor
y la calma bastant bona
vaig sortir de Barcelona
alló que 's diu ab furor.*

Apa, que vingui en Sañudo Autrán, y á veure si es capás de fer més ripis ab menos versos.—Angel Moro: No n' volém de literatura pornográfica.—Un que ha menjat figas: Lo mateix li dich... Pero ¿que 's creuhen que aixó es la rectoria de la Bonanova?—Pepet: No 'ns convé.—Pera Gravet: *Nada, nada*, quedém en que vosté es en Goux dels ripis y de la mala ortografía.—Un catalá nacionalista y J. M.: No 'ns es possible insertarho per variis motius.—C. Ll.: Entra en cartera.—Aladi Salashá: ¿Vosté també es poeta jove?... Calli, home, calli, si ho he endevinat á la primera estrofa... Á la panera, donchs, que aquí no tenim álbun.

Don Antón, dramaturg

—Ara haurían de férmen un á mí d'homenatge.
—¿Que també es autor vosté?
—Ja ho crech!... Mira, tot aixó son obras meas.